Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.01.1986, sp. zn. 4 Cz 2/86, ECLI:CZ:NS:1986:4.CZ.2.1986.1

Číslo: 15/1987

Právní věta: Ustanovení § 51 odst. 2 not. ř. se nevztahuje na šeky podle ustanovení zákona č. 191/1950 Sb. (směnečného a šekového zákona), a to ani na šeky používané čs. organizacemi v tuzemsku /1/ .

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.01.1986

Spisová značka: 4 Cz 2/86

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Šeky, Umoření listin

Předpisy: 146/1984 Sb. § 51 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Státní notářství v Karviné zamítlo návrh na umoření šeku č. F 687218, vystaveného Českou státní spořitelnou, jímž zákazník J. Š. platil prodejně Domácích potřeb v K. kupní cenu za magnetofon na doplňkovou půjčku a který se v této prodejně ztratil. Rozhodnutí odůvodnilo státní notářství ustanovením § 51 odst. 2 not. ř., podle něhož nelze umořit listiny, s nimiž je spojeno právo uhrazovat československé organizaci v tuzemsku cenu zboží.

K odvolání navrhovatelky krajský soud v Ostravě zamítavé rozhodnutí potvrdil se stejným odůvodněním jako uvedené státní notářství.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, tak, že uvedeným rozhodnutím státního notářství a usnesením odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Umořit lze ztracenou nebo zničenou listinu, kterou je třeba předložit k uplatnění práva (§ 51 odst. 1 not. ř.).

V řízení u státního notářství nelze umořit peníze, loterní losy, sázenky, vkladní knížky, lístky a známky denního oběhu (vstupenky, jízdenky apod.), listiny, s nimiž je spojeno právo uhrazovat určité československé organizaci v tuzemsku cenu zboží, a listiny, na jejichž podkladě lze uplatnit jen nárok

na vedlejší plnění (§ 51 odst. 2 not. ř.).

Ustanovení o umoření směnky se užije přiměřeně na umoření šeku (§ 57 odst. 2 not. ř.).

Šek, který se ztratil nebo byl zničen, lze podle čl. II, § 68 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb. prohlásit za umořený.

Státní notářství a odvolací soud nesprávně vyložily ustanovení § 51 odst. 2 not. ř., když dospěly k závěru, že uvedený šek nelze umořit.

Výčtem listin, které nejsou způsobilým předmětem umoření (§ 51 odst. 2 not. ř.), byly vyloučeny z možnosti umoření mimo jiné všechny listiny, s nimiž je spojeno právo uhrazovat určité československé organizaci cenu zboží; jde např. o poukazy na odběr zboží jednotlivých obchodních domů nebo jiných obchodních podniků, poukázky na odběr nafty nebo benzinu apod. Šek takovou listinou však není.

Šek je cenný papír, v němž výstavce přikazuje druhému subjektu, u něhož má konto, aby z něho zaplatila určitou částku osobě v šeku uvedené. Šek, který musí mít zákonem stanovené náležitosti (čl. II, § 1 a násl. zákona č. 191/1950 Sb.), mohou socialistické organizace přijímat k bezhotovostnímu vyrovnání svých pohledávek. Svou povahou je šek zcela jinou listinou, než kterou má na zřeteli shora uvedené ustanovení § 51 odst. 2 not. ř. Ostatně nepřímo lze to dovodit i z ustanovení § 57 odst. 2 not. ř., které počítá s možností umoření šeku. Výslovně umoření šeku připouští čl. II, § 68 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb. Státní notářství a odvolací soud proto nesprávně vycházely z ustanovení § 51 odst. 2 not. ř., když měly za to, že v této věci šek představoval listinu, s níž bylo spojeno jen právo uhrazovat určité organizaci v tuzemsku cenu zboží.

Uvedeným rozhodnutím státního notářství a uvedeným usnesením odvolacího soudu byl proto porušen zákon v ustanoveních § 51 odst. 2 a § 57 odst. 2 not, ř. a čl. II, § 68 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb.

1) Srov. i č. III, § 8 zákona č. 191/1950 Sb.